

อิทธิพลของการใช้ความกลัวในภาพยนตร์โฆษณาต่อต้านโรคเอดส์
ต่อกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูง

นางสาววิมล เจ็ดจรรยาพงศ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการโฆษณา ภาควิชาประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-753-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**THE INFLUENCES OF FEAR APPEAL IN AIDS CAMPAIGN'S TVC
ON HIGH RISK TARGETS**

Miss Venus Cherdchanyapong

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Advertising.**

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-753-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   อิทธิพลของการใช้ความน่ากลัวในภาพยนตร์โฆษณาต่อต้านโรคเอดส์
ต่อกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูง

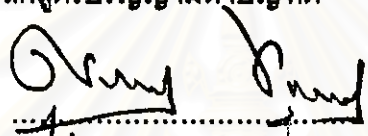
โดย   นางสาว วีนัส เจิดจรรยาพงศ์

ภาควิชา   การโฆษณา

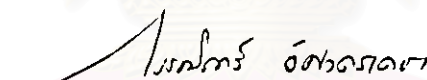
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. พนา ทองมีอาคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรรณิการ์ อิศวเดชา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พนา ทองมีอาคม)

..... กรรมการ
(อาจารย์ รัตยา ไตควณิชย์)

วินิต เจิตจรรยาพงศ์: อิทธิพลของการใช้ความน่ากลัวในภาพยนตร์โฆษณาต่อต้านโรคเอดส์ ต่อกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูง (THE INFLUENCES OF FEAR APPEAL IN AIDS CAMPAIGN'S TVC ON HIGH RISK TARGETS) อ. ที่ปรึกษา รศ. ดร. พนา ทองมีอาคม, 110 หน้า.
ISBN 974-331-753-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการใช้ความน่ากลัวในระดับต่างกัน ในภาพยนตร์โฆษณาต่อต้านโรคเอดส์ ต่อกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูง ซึ่งทำการวิจัยด้วยวิธีการสนทนากลุ่มย่อยกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชายนักเที่ยว กลุ่มหญิงอาชีพพิเศษ และกลุ่มชายรักร่วมเพศ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเอดส์ 3 ท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการศึกษาในครั้งนี้

เมื่อนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์พบว่า ระดับความน่ากลัวในภาพยนตร์โฆษณาต่อต้านโรคเอดส์ที่แตกต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารให้เกิดความกลัวโรคเอดส์แตกต่างกัน โดยความกลัวที่มีระดับแตกต่างกันนี้ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าจะสอดคล้องกับประสิทธิภาพของสื่อในการลดจำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์ลงได้ต่างกันคือ สื่อที่ใช้ระดับความน่ากลัวสูงจะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อที่ใช้ความน่ากลัวระดับปานกลางและต่ำ แม้ว่าจะไม่สามารถหยุดพฤติกรรมสำส่อนทางเพศของกลุ่มตัวอย่างได้ แต่ก็มีแนวโน้มทำให้เกิดพฤติกรรมป้องกันเพิ่มมากขึ้น และนอกจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยยังพบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มโดยส่วนใหญ่เห็นว่าควรใช้ความน่ากลัวมานำเสนอในงานรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ แต่ความน่ากลัวที่นำมาใช้ในที่นี้ ควรเป็นความกลัวที่ใช้ข้อเท็จจริงเรื่องโรคเอดส์ ข้อมูลทางวิชาการ หรือการใช้อารมณ์ความรู้สึกของผู้แสดงจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้ภาพประกอบที่แสดงถึงความน่ากลัวของโรค ซึ่งต่างจากข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเอดส์ที่เห็นว่า การใช้ความน่ากลัวในสื่อเอดส์จะมีผลเสียมากกว่าผลดี ผู้ติดเชื้อไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม แต่ก็เห็นว่าสื่อเอดส์ที่มีความน่ากลัวระดับต่ำน่าจะเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพได้ นอกจากนั้นแล้ว กลุ่มตัวอย่างยังเสนอแนะให้ใช้ความเอื้ออาทรในงานสื่อเอดส์อนาคต เพื่อให้ผู้ติดเชื้อเป็นที่ยอมรับและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขด้วย

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์ .....
สาขาวิชา ..... การโฆษณา .....
ปีการศึกษา ..... 2541 .....

ลายมือชื่อนิติต ..... วินิต เจิตจรรยาพงศ์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

4085113428 : MAJOR

ADVERTISING

KEY WORD: COMMUNICATION / CAMPAIGN / AIDS / ADVERTISING / TELEVISION COMMERCIAL /
FEAR APPEAL

VENUS CHERDCHANYAPONG : THE INFLUENCES OF FEAR APPEAL IN AIDS
CAMPAIGN'S TVC ON HIGH RISK TARGETS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
PANA THONGMEEARKOM, Ph.D. 110 pp. ISBN 974-331-753-8

The objective of the study was to study the influences of different level of fear appeal in AIDS campaign's TVC on high-risk targets. The methods used in the study were focus group interview conducted on three high-risk groups, and in-depth interview conducted on three experts on AIDS campaign. Three high-risk groups in the focus group interview were; gay men, prostitutes, and men frequent with brothel.

Results of the study are: the different extent of fear appeal in AIDS campaign's TVC inflicted different level of fear of HIV infection among high-risk participants; the fear level seems to affects the effectiveness of TVC in reducing the number of HIV infection; high fear appeal appears to be more effective than moderate and low fear appeal. There are other findings in the study. It is apparent that TVC cannot stop promiscuous, however, it tends to increase protection behavior. Most of those attended the focus groups agree to the use of fear appeal in AIDS campaigns, provided that it based on facts, knowledge, or presenter's emotional appeal, not objectionable or unsightly picture of HIV patients. On the contrary, the experts disagree with the use of fear appeal for they afraid of other repercussions. The HIV patients might be discriminated against, and barred from normal social life. However, the experts do believe that low level of fear appeal in AIDS campaign could be effective. Advice from the focus groups is that future campaign should use positive and favorable style TVC. So the HIV infection will be accepted and live as a normal person in the society.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา..... การโฆษณา.....

ปีการศึกษา..... 2541.....

ลายมือชื่อนิติ..... วัณโส ใจดีธรรมานนท์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

สารบัญ

	หน้า
x บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
✓ 1 บทนำ.....	1
x 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
x 1.2 วัตถุประสงค์.....	13
/ 1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	13
/ 1.4 นิยามศัพท์.....	14
x 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 ทฤษฎี แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
x 2.1 ทฤษฎีการสื่อสาร.....	15
x 2.2 ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม.....	20
✓ 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
✓ - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความน่ากลัว (Fear Appeal) มานำ เสนอในการรณรงค์เกี่ยวกับสุขภาพ.....	24
✓ - งานวิจัยที่เกี่ยวกับโรคเอดส์.....	26
✓ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	29
/ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	29
/ 3.2 เกณฑ์การคัดเลือกประชากร.....	29
/ 3.3 รูปแบบของการวิจัย.....	30
/ 3.4 การเก็บข้อมูล.....	31
/ 3.5 เครื่องมือที่ใช้และการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
/ 3.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
/ 3.7 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	35

✓ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
/ 4.1 อิทธิพลของการใช้ความน่ากลัวในภาพยนตร์โฆษณาต่อต้านโรคเอดส์ ในกลุ่มผู้มีความเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูง.....	38
/ 4.2 ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อเอดส์.....	64
✓ 5 บทสรุป.....	74
อภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย.....	82
ข้อจำกัดในการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	86
รายการอ้างอิง.....	88
ภาคผนวก.	
ภาคผนวก ก.....	91
ภาคผนวก ข.....	98
ภาคผนวก ค.....	105
ประวัติผู้วิจัย.....	110

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การจัดระดับความน่ากลัวในภาพยนตร์โฆษณาโดย ผู้เชี่ยวชาญ.....	33
2	เรื่องย่อภาพยนตร์โฆษณาทั้ง 4 เรื่อง ที่ใช้เป็นเครื่องมือ ในการวิจัย.....	34
3	รายชื่อภาพยนตร์โฆษณาที่ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย.....	36
4	การให้คะแนนความน่ากลัวโดยกลุ่มตัวอย่างชายนักเที่ยว.....	56
5	การให้คะแนนความน่ากลัวโดยกลุ่มตัวอย่างหญิงอาชีพพิเศษ....	56
6	การให้คะแนนความน่ากลัวโดยกลุ่มตัวอย่างชายรักร่วมเพศ.....	57

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสเอชดี.....	4
2	แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ทางบวก (Positive Correlation) ระหว่างปัจจัย 3 ประการ (ความกลัว, ความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ และการจัดการกับความน่ากลัวอย่างมีประสิทธิภาพ) กับแรงจูงใจในการป้องกันและพฤติกรรมคล้ายตาม.....	20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. พนา ทองมีอาคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่คอยให้คำแนะนำ, ข้อคิดเห็น อีกทั้งสอนถึงวิธีการคิดที่เป็นระบบ ที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดปัญญาในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งท่านอาจารย์ รัตยา ไตควนิชย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กระณิการ์ อัสวเดชา ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อปรึกษาแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคุณอุฬร ศิริวัฒน์, คุณนันทวัน ยันตะติลก, รองศาสตราจารย์ น.พ. สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล, ศ. กิตติคุณ นพ. สุพร เกิดสว่าง, รศ. ดร. สิทธิโชค วรานุสันติกุล, อาจารย์ วรวัฒน์ จินตกานนท์, คุณสุรติ โคมรศักดิ์, คุณปริญดา ทุนคำ และคุณธัญญา ใจดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำสำนักนายฯ, เจ้าหน้าที่กองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลด้วยดีตลอดมา

ขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ร่วมรุ่น ที่แม้จะต้องทำวิทยานิพนธ์ของตนเองแล้ว ยังสละเวลามาช่วยการวิจัยชิ้นนี้อีกด้วย โดยเฉพาะพี่ฝัน (อัชมา สุนทรพิทักษ์) สำหรับความช่วยเหลือที่ดีตลอดมา ขอบคุณพี่จำ, พี่เจียบ, โอิศ, เอก, นิ, ช้อ, ริน, หมิง ที่ช่วยเป็นธุระหากกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่มให้ ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและทุกๆ ท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ รวมทั้งที่ขาดไม่ได้ ผู้วิจัยขออุทิศให้กับเบ๊ก เพื่อนร่วมรุ่นที่จากไป

และขอขอบคุณมากๆ สำหรับพี่อ้อ (สิริวัฒน์ ปรีชาประศาสน์) สำหรับความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน รวมถึงกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว และขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ คุณอาทศนีย์, คุณอาชัยยงค์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย การอบรมเลี้ยงดู และสนับสนุนทางด้านการศึกษามาตั้งแต่เล็กจนโต ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในวันนี้